

Чуб Ю.В. к.е.н., доцент

Сумський національний аграрний університет

м. Суми

ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Однією з основних умов поступового розвитку будь-якого суспільства є удосконалення матеріально-технічної бази виробництва. Тому, на сучасному етапі розвитку української економіки все більше уваги приділяється питанням дослідження чинників, що призводять до зберігання серед діючих засобів праці значної частки не тільки морально застарілого, але і фізично зношеного устаткування. Вирішення цього завдання призупиняється у зв'язку з кризою платежів, катастрофічною нестачею оборотних коштів і дефіцитом інвестицій. Крім того, слід зазначити, що вітчизняний і зарубіжний ринки пропонують достатню кількість машин та устаткування, життєво необхідних підприємствам агропромислового комплексу, але вони не мають коштів для їх придбання.

Питання, пов'язані з проблемами обліку основних засобів та перспективами їх вирішення в Україні, знайшли певне відображення у роботах Кірейцева Г.Г., Мурашко О., Панасенко А.П., Ткаль Я.С. та інших вітчизняних учених-економістів.

Основні засоби є основою господарської діяльності підприємства, одним з ключових елементів процесу виробництва продукції, а отже це один з найважливіших об'єктів обліку та звітності, що характеризує загальний майновий стан підприємства, його економічний потенціал та інвестиційну привабливість.

Рациональне і водночас ефективне використання основних засобів підприємства у ринкових умовах потребує організації бухгалтерського обліку

цих активів на якісно новій основі з урахуванням міжнародних принципів обліку та звітності. При здійсненні господарської діяльності на підприємствах з'являються нові об'єкти основних засобів, що потребують запровадження адекватних методів їх оцінки та відображення на рахунках бухгалтерського обліку.

Одним із найскладніших питань реформування бухгалтерського обліку є питання організації та ведення обліку основних засобів. Основні засоби сільського господарства являють собою нагромаджене суспільне багатство. У процесі виробництва основні засоби втрачають свою споживчу вартість і переносять її на створюваний за їх участю продукт. Внаслідок цього основні засоби втрачають виробничі якості і, якщо, вони не можуть бути відновлені ремонтом або модернізацією чи відновлення стає економічно не вигідним, їх ліквідують.

Бухгалтерський облік основних засобів повинен забезпечувати:

- своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку повної інформації про оцінку, переоцінку і надходження основних засобів, їх внутрішнє переміщення (зі складу в цех (відділ, дільницю), з цеху в цех тощо), вибуття (реалізація, ліквідація, безоплатна передача, нестача, псування тощо);
- відображення даних про нарахування амортизації основних засобів за звітний період та їх зношення з початку корисного використання;
- визначення витрат, пов'язаних з підтриманням основних засобів у робочому стані (технічні огляди, поточне обслуговування), їх ремонтом і поліпшенням;
- визначення фінансових результатів від реалізації та іншого вибуття основних засобів, інформацією для складання звітності про основні засоби і капітальні інвестиції.

Первинна облікова інформація про наявність, рух, капітальний ремонт та інші операції щодо основних засобів відображається в численних спеціалізованих регістрах, постійні реквізити яких тотожні. Це не сприяє

якісному веденню обліку, збільшує трудомісткість опрацювання та відображення інформації, створює певні труднощі у формування документообігу й забезпеченні необхідними видами бланків.